

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek, Zápolya-u. 1.,
ahová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-u. 1.
ahová a hirdetések, az előfizet-
ések és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások inté-
zendők.
Telefon-szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRAJER LAJOS.

Előfizetési árak:
Egész évre ——— 24 K.
Félévre ——— 12 K.
Negyedévre ——— 6 K.
Egy hóra ——— 2 K.
— Egyes szám ára 8 fillér.

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtal-
nak el. Azonkívül az összes
hirdetési irodákban.
Megjelenik vasár- és ünne-
pnapok kivételével mindennap
délután 5 órakor. ■■■■■

Nagybecskerek, 1911.

XL. évfolyam 162. szám.

Szerda, július 19.

Az obstrukció komédiája.

— Politikai munkatársunktól. —

— július 19.

Benne vagyunk tehát az obstrukciós komédia második hetében. Az ellenzéki programmon ott áll már a zárt ülés, a névszerinti szavazás . . . Azelőtt az efféle eszközök csak az obstrukció ötödik-hatodik hetében kerültek sorra. Most már háboru elején ellövődözik az egész puskaport és bár nemrég még „magas színvonalu vitát” helyeztek kilátásba, nem produkálnak egyebet a leplezetlen technikai obstrukció eszközeinél. Pedig Apponyi a függetlenségi párt minapi konferenciáján még úgy nyilatkozott, hogy nem barátja az obstrukciónak. Ami azonban nem akadályozta meg abban, hogy pár nappal később, képviselőházi beszédjében feltétlen jogosnak ne nyilvánítsa az obstrukciót és bizonyára csak a tökéletes lelki harmónia okából esatlakozott par distance Kossuth Ferenc is az obstrukcióhoz, melyet ugyancsak a közelmúltban még ő is kerülendőnek mondott.

Az ostromló hadsereg generálisszímusa, Justh Gyula pedig megint fenyegetőzik. Ő, aki feltalálta a politikai hengert, mellyel ez a temperamentum tultengésben leledző férfiú aranyfűst vékonyságúra hengerelte a tulajdon édes pártját, megint erőteljes kifejezésekkel dolgozik és a kormány bukásáról szóló jóslásokat röpit világgá.

A komoly kritika, a tárgyilagos argumentáció igazán merőben felesleges és hiábavaló volna ezzel az ellenzéki szemben, mely a harcban minden mértéket, minden józanságot, minden parlamenti illetet figyelmen kívül hagy és bár maga a legvaszkosabb gorombaságokkal traktálja ellenfelét, mindjárt elégtételt kiabál, mihelyt a

kormánypártnak egy tagja azt a hallatlan merészséget követi el, hogy elítéli az ellenzék haremmodorát.

Ime, viharosan követelik a szatiszfakciót gróf Tisza Kálmán árpádi beszédeért is, holott valójában azoktól az árpádi polgároktól kellene elégtételt kérniük, akik arra a kérdésre, hogy mit érdemelne az olyan kisebbség, amely a községi képviselőtestületben lehetetlenné akarná tenni a többség határozatát, erőteljesen azzal feleltek, hogy:

— Ki kellene őket rugni!

Nem hiszük ugyan, hogy az árpádi derék polgárok valami nagyon részletesen ismerjék az angol alsóház ujabbkori történelmét és Gladstone parlamenti beszédeit. Azt se tartjuk valószínűnek, hogy Gladstone ismerte legyen a biharmegyei Árpád községet. De utalnunk kell rá, hogy az irharcok idején Gladstone is olyasfélét mondott a kisebbségi terrorizmusról, mint az árpádiak.

Azt csak nem akarják komolyan elhittetni az ellenzéki urak, hogy a haza már megint veszélyben forog és hogy alkotmányválság okából vivják ezt a mostani dicsőséges hareot, melynek olyanképen adják meg a nagyobb komolyságot, hogy egy egész napot elfecsérelő névszerinti szavazásokat provokálnak a fölött, vajjon az egyik vagy másik képviselőnek megadásék-e a kért három-négy heti szabadság? És ugyan mit berzenkednek olyan rettenetes felháborodást pózolva holmi házszabály-szigorításnak a pusztá emlegetésére is, mikor a saját koalíciós kormányzásuk idején ők maguk változtattak a házszabályokon úgy, hogy lehetetlenné tegyék a technikai obstrukciót?

Az ellenzéki taktika nagyon átlátszó. Zajos incidensekkel, botrányos jelenetekkel szeretnék lázba hozni az országot,

amely nagyon közömbösen nézi a mostani obstrukciós komédiát és szeretnék valahogy lerombolni a nagy hatását Hazai honvédelmi miniszter beszédének, mely meggyőző erővel mutatott rá a véderő-reform-javaslatok nagy gazdasági és szociális értékére és amely beszédnek az igazságait, ha ki sem mondják, kénytelenek elismerni az ellenzék józanabb elemei is.

HIREK.

Tájékoztató.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtárra vasárnap, szerda, péntek délután 5—7 óráig.

A fürdő (telefonszám 118.) minden nap reggel 6 órától kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 1/45 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5—7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap déltől gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva.

Augusztus 31. A torontáli orvos-egylet közgyűlése.

— **Királyi elismerés dr. Haidgger Lajosnak.** A belügyminiszter a mai napon leiratban értesíti a vármegye főispánját, hogy ő felsége a király folyó évi július hó 6-ikán kelt legfelsőbb elhatározásával megengedte, hogy dr. Haidgger Lajos vármegyei tisztii főorvosnak a múlt év őszén fellépett kolerajárvány leküzdése körül teljesített sikeres szolgálataiért legfelsőbb elismerése tudtul adassék. — E királyi kitüntetéshez úgy érezzük, hogy nincs szükség bővebb kommentárra, hisz mindenki tudja, hogy vármegyénk kitünő főorvosa a veszedelem idején mily rengeteg munkát végzett s főleg az ő fáradozásainak és utbaigazításainak volt köszönhető, hogy a vármegyénkben több helyen is fellépett koleraveszedelmet csirájában sikerült elfojtani s ezért az önfeláldozó, emberbaráti tevékenységéért a legteljesebb mértékben rászolgált úgy a királyi elismerésre, mint embertársainak legteljesebb elismerésére is.

„TORONTÁL” tárcája.

A rabszolgák.

Bernagené nyugodtan, udvariasan beszélt Delignynével a néptelen kis utcán, hol megállottak a napernyők alatt. Delignyné remegve, banális és szapora frázisokkal igyekezett leplezni roppant zavarát s végre kezét nyujtva, erőltetett mosollyal mondta:

— Nem tartóztatom fel tovább, édes asszonyom.

— Oh! Én nem sietek, felelte Bernagené néni maliciával a szemeiben. Különbben is miért ne jönnék velem egész a boulognai erdőig, mely itt van egészen közel. El volnék ragadtatva, ha tovább beszélgethetnék. Ugy is csak ritkán, közönyös emberek társaságában találkozhatunk! Sohasem esveghetünk együtt bizalmasan!

— Bocssáson meg, nagyon szívesen megtenném. De várnak rám.

— Nem épen úgy áll a dolog, mondta Bernagené nyugodtan. Ön vár valakit. Pedig hiába; nem jön el!

Delignyné rémülten nézett rá.

— Nem értem, édes asszonyom!

— Pedig egyszerű, felelte Bernagené egykedvűen. Ön várt valakit, itt egy kis földszinti szobában, ennek az utcának a 14. számú házában. Az óra már elmúlt, a szoba zárva és senki sem fog jönni.

— De asszonyom!

— Soha se izgassa magát. Az, aki most

igy megvárakoztatja, e pillanatban Sévresben van, galáns kiránduláson egy nővel. A mindenütt jelenlét nincs megadva a férfiaknak, ha mindjárt több kedvesök is van egyszerre. Én véletlenül jöttem ma erre, de nagyon jól ismerem azt a házat, mely felé makacsul fordult a maga szomorú tekintete. Mert hát a szobán forgó egyéneknek nincs titka előttem.

— Asszonyom, most az egyszer . . .

— Nos, mondta Bernagené, egy jónelvelű nő ennyire unszolnom kell? Kérem, tegyen még egypár lépést velem. Bernage Pál a férjem, nem fogja magát többé várni, színjék meg tehát ő rá várakozni.

— Ön! . . .

Delignyné nem tudott többet mondani, nem bírt menekülni. Dermedten, mozdulatlanul állott ott. Bernagené szeliden nézett rá.

— Azt hiszi, hogy mulatni akarok a maga megalázásán, a szenvedésén? Azt hiszi, hogy meg akarom magamat boszulni magán? Nem, nem, ne alacsonyítsa le magát a tagadásával, ne játszik semmi komédiát, adja át magát egészen a fájdalomnak. Mert maga szereti az én férjemet és ha elég örült valaki szeretni a szép Bernage Pált, ezt drágán fizeti meg. Ha maga nem szeretné őt, egy szót sem szóltam volna magának. Ha csak ama nők egyike volna, akikkel egy érzéki szeszélyt váltott, szerényen itt hagytam volna az imént magát, mosolyogva magamban, hogy boszankodva dühösen itt ácsorog ez előtt a kapu előtt és maga nem tudta volna, hogy én mindent

tudok. De maga szereti az én férjemet, még pedig régóta s a férjem épen nem titkolta előttem.

— Ó mondta?

— Igen, ő. Szereti elbeszélni az ilyen dolgokat. Ráunt magára. Azok a nők, akiknek szívük van, hamar kifárasztják őt és magának szíve van. A maga őszintesége untatja őt. Ezért van e pillanatban Sévresben egy nővel. Megis nevezhetem őt magának: Ravelnével, egyik közös jó ismerősünkkel. Nem látta ezt maga előre? Pedig hát több hete már, hogy Pál magát áltatja, bolondítja, érezteti magával, hogy már elég sokáig tartott . . . hogy a szerelem agóniája fojtogatja a maga szívét.

Lassan lépkedtek. Delignyné halkán feljajdult.

— Maga gyötör!

— Én? semmi esetre. A körülmények gyötörik magát.

— Különbben maga csak gyűlölhet engemet.

— Én éppen nem gyűlölöm magát. Maga gyűlöl engemet. Gyűlöl, mert szereti a férjemet elannyira, hogy féltékeny rám és halálotom óhajtja, hogy nőül mehessen Pálhoz. Ne tiltakozzék: láthatja, hogy nyugodt vagyok és hogy nem félek, nem irtózom magától. Tudom a dolgot, mert a férjem beszélt el nevetve. Mániaja a bizalmaskodás s az, hogy pajtásának tekinti a nejét, akit megcsal. Azt hiszi, hogy ez engemet vigasztal és mulattat. Én törvényes neje vagyok neki, de csak egy epizód voltam az életében és elképzelheti, minő gyötrelmeket állottam ki!

— **Kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter Szauer Tamás módosi adóhivatali gyakoronokot a XI. fizetési osztályba ideiglenes minőségű adóhivatali tiszté a nagykarólyi és Katrics Viktor gyöngyösi adóhivatali díjokot ideiglenes minőségű segélydíjas adóhivatali gyakoronokká a módosi m. kir. adóhivatalhoz kinevezte.

— **Eljegyzés.** Bodó János nagybecskereki honvédhadnagy eljegyezte Somjai Aranka kisasszonyt, Somjai Andor feketetői körjegyző bájos és szeretetreméltó leányát.

— **Halálhíradás.** Özv. Mathias Jánosné, szül. Szöllössy Laura, néhai Mathias János zsigmondfalvai elemi iskolai igazgatótanító özvegye tegnap délben 52 éves korában meghalt. Az elhunytat, kinek halála a rokonság és ismerősök között élénk részvételt kelt s a kibeni Mathias Gusztáv nagybecskereki postafőtiszt és felügyelő-helyettes édesanyját gyászolja, ma délután temették el nagy részvétel mellett a Korona-utcában levő gyászházból.

— **A nagybecskereki főrabbi templomavató beszéde Kassán.** A kassai izr. hitközség vezetősége a következő megkeresést intézte dr. Klein Mór nagybecskereki főrabbihoz:

Főtisztelendő Főrabbi Ur! 1867. évi április hó 12-én az akkori vezérő férfiának meghívására Főtisztelendő Ur avatta fel hitközségünk templomát. Ezt a templomot most teljesen újjáépítettük és f. évi szeptember hó 14-én szándékozunk ünnepélyesen felavatni. Aminő fájdalom tölt el bennünket a fölött, hogy azok közül, akik akkor szent hivatása teljesítése alkalmából a hitközség részéről Főtisztelendő Ur mellett működtek, egyetlen egy sincs már életben: époly nagy az örömünk a fölött, hogy Főtisztelendő Ur fölött mindmáig virrasztott az Örökkévaló kegyelme és megőregedett testben is még mindig ifjú lelkesedéssel tud magasatos pályáján működni. Mi, Főtisztelendő Ur akkori megbízóinak kegyelmes utódai dr. Klein József főrabbi urunkkal egyetértésben halatelt szívvel kívánjuk Főtisztelendő Urnak a felavató ünnepélyből Bölcsesség szellemében Főtisztelendő Urat megillető részt juttatni és ezért felkérjük, hogy azon a templomavató beszédet megtartani méltóztassék. Nagyon lekötelezve fogjuk magunkat érezni, ha ezt a kérésünket teljesítve, ünnepélyünk fényét közreműködésével emelni fog méltóztatni. Szíves válaszát mielőbb várva vagyok Kassán, 1911. évi július hó 11-én hitközönki üdvözléssel dr. Weisz Béla, hitközségi elnök.

A kérésnek dr. Klein Mór főrabbi eleget fog tenni s részt vesz a felavató ünnepségen, mely alkalommal templomavató-beszédet fog mondani Kassán.

— **Köszönet.** Az iskolákban ugyan szünetel a tanítás, de az iskola jótékony nevelő hatása, hogy a növendékeket önmunkásságra bírja, a tanult sok szépet és jót, mint olyat önmagáért gyakorolja, hogy lelke nemes hajlamait fentartsa, a nagy szüneten is ta-

pasztaljuk. Így helybeli szülők iskolásgyermekai mint Pomezsanszky Lenke és Zaida, Szépfy Edit és Lujza és Fialowski Gizi műkedvelői előadásra készültek. Megtanulták és előadták a maguk környezetében, ismerőik és rokonaik körében „A karperec” című színdarabot. Az ez alkalommal 4 kor. 40 fillért a helybeli rk. árvaháznak küldötték. Az adományért e helyütt mond köszönetet az árvaházegylet elnöksége.

— **Hordják a gabonát.** Az utca mostanában szokatlan, de érdekes és színes képet tár az ember elé s csak szem kell hozzá, hogy azt szépségével és hangulatával együtt meglássa. Ilyen, író tollára való egyszerű, de hangulatos kép mostanában a gabonahordás is, melyet mi tagadás, sokunk észre sem vesz, hozzá lévén szokva a vásári zsivajhoz, a mozik gyorsan változó színes vetítéseivel, a száguldó autók és a vigan csemetegő biciklik járásához. Egy-két kocsis színbuzának nagy garmadában való beszállítása, a csenevész parasztlavok és emberek megjelenése ezek között, ugyszólván fel se tűnik már. Legfeljebb egy-egy hintón ülő urnak vagy kocsisnak öltik erősebben a szemébe, akiket bosszant, hogy utjukban ki kell térni a kazlas kocsik elől s ez bosszantólag hat a kövezeten. Voltaképpen pedig nem így kellene lenni. Meg kellene ezeket az életet hordó kocsikat látni és megnyugvással kellene utjukból kitérni. Hejh, mert ezek hozzák a nagyházak közé azt a bübájjal teli szabad világot egy-két kurta percre, ahol részünkre a legnélkülözhetlenebb élet: a kenyér terem. Ahol szabadság van, illat és napugár fürdik. Ahol madárdal száll felénk és minden virág, minden fűszál az idebent lassankint elfeledett istenséget hozsannával üdvözli. Meg kellene látni ezeket a kocsikat s az emlékezés erejével önmagunkba kellene szállni, hogy bölcsében, nagyobb beosztással éljünk. Mert ezek a sáros rozoga parasztkocsik intelmekkel vannak hozzánk. Egy ló; egy sovány lassu járású ló van elejükből fogva s a gyeplőt kimunkált, kifáradt, sok tekintetben kiélt paraszt tartja. Szomorú a nézésük, felhős az arcuk. Kint gyorsan elfogy a sárga érett kincs, benn a városban pedig szaporodnak a gondok. Nem elég a fedezetre. Nem elég a mértéktelen életre. Valamikor másképp volt... Ha esőtlen esztendők jártak is, ha silány, rossz mértékkel fizetett is a nagy hatalom: a föld — azért két lovon, vidám, mosolygó arccal, büszkén hordta be a magyar aratás után a föld adóját. Nóta csendült az ajkán, akár csak szüret alkalmával, mert érezte, tudta,

— Ezt is irigyelni fogom, mert legalább mellette lehet.

— Én nem engedném át helyemet senkinek, folytatta Bernagené. Imádom a férfit, aki meggyöngyöztetett. Látom, hogy körülbelül maga is így érez. Még maguk az érzelmeink sem a mieink. Ó az ura azoknak is, mi rabszolgák vagyunk, szerelmesek az igába, melyet a nyakunkra rak. Viaskodhatunk egymásközt, de neki engedelmeskedniünk kell, ez a lesújtó igazság!

Egy autón, mely elég lassan közeledett, Bernage Pál tünt fel egymagában, szivarral a szájában, amint kéjes feszélytelenséggel gyönyörködött a pompás tavaszi napfényben s az alá s fel hullámozó elegáns közönségben.

— Lát bennünket? Mit fog gondolni? Együtt, mi ketten? kérdezte Delignyné magánkívül.

Az autó elhaladt előttük. Bernage Pál közönyösen távozott.

Még erre sem fordította a fejét.

— Legyen meggyőződve, hogy látott bennünket, mondta Bernagené szomorú mosollyal. Nagyon pikánsnak találta bizonytalannal, hogy neje és egyik kedvese együtt beszélgetnek, nyilván ő róla, míg ő másutt... ő csak a kegyenceivel van elfoglalva és nem üdvözi a rabszolgáit. Mit törődik ő még azzal is, hogy barátok vagy ellenségek vagyunk-e mi? Ránézve csak feledetek vagyunk mind a ketten. Fogjunk kezét és térjen haza maga sirni, mert nekem mosolyognom kell, amint ő haza jön.

Camille Maclair.

hogy a föld kincsét viszi. És hálát érzett a lelkében... Ma egy ló is sok, drága az eltartása. Az ember arca pedig fanyar és gondterhes, mint amilyen gondterhes az embereké a városban, ahol a megélhetés egyre növekvő gondjaitól ma már nem igen látják meg az illatot, a mezők életét, amint a városba vonul...

— **A fekete kéz Temesvárott** Érdekes ügyben nyomoz jelenleg a temesvári rendőrség. Kuklik István, Tiroli-utca 60. szám alatti lakos a napokban postán egy nagy, fehér iv papírost kapott, amelyre tényleg egy kéz volt kifestve. A kéz felett a következő felírás volt: „Vigyázz, mert nem sokára hozzád is eljövünk”. Kuklik megijedt és elietett a rendőrségre, ahol a titokzatos rajzot adta. A rendőrség most erélyesen nyomoz a fekete kéz szerzője után, bár szinte bizonyosnak látszik, hogy az egész ügy mögött egy rossz tréfa rejtezik, amelynek az volt a célja, hogy Kuklikot jól megijessze.

— **A szerelmes szobacicus.** Lugosról írják: Szilágyi Ilona, egy 17 éves szobaleány öngyilkossági kísérletet tett. De szakított a cselédekéddigi tradíciójával, hogy gyufaoldattal, kutbaugrással vessen véget szerelmét epedő életének. Új nyomon lépve, magához vette gazdája revolverét, kiment a félreeső helyre és ott szívenlőtte magát. Am szerencsésére a szívet a jobboldalán kereste és így megmenekült a rögtöni haláltól. A mentők a kórházba szállították, ahol a kislány eszméletre térve elmondotta, hogy tettét azért követte el, mert kedvese szombat estére jelentette be látogatását, de nem maradt ura ígérének.

— **A hamis utalvány.** Néhány hét előtt egyik kereskedőnk egy budapesti cégnek 600 koronát küldött. A főnök távollétében egyik alkalmazott vette át az utalványt, amit szabályszerűen aláírt és mert új ember volt a pénzszelvényhordó, a pénz átadásának akadálya nem volt. Emberünk az utalványszelvényt 600 koronáról 60 koronára reparálta ki. A turpisságra csak most jöttek rá, mikor a Toinai Világlapja rendőri rovatában Székely rendőrfogalmazó részletesen megírta az esetet, 18 más esetben kapcsolatban. Ugyanis ez a jó ember roppant hódolt a rendnek és minden egyes tolvajlást gyönyörűen beirt a notickönyvébe. A napokban itélkeztek felette és négy éven át nyugta lesz majd a kereskedővilágnak tőle.

— **Husipari kiállítás.** A temesvári kereskedelmi és iparkamara értesíti a érdekelteket, hogy a „Husiparosok Országos Szövetsége” foltó évi szeptember hó 16 tól október 1-ig Budapesten, a városi iparcsernokban husipari kiállítást rendez, a melyen nemcsak a szorosán vett husipar művelői, hanem a rokoniparágak és a husipar segédüzemeltetői előállító üzemek is részt vehetnek. A kiállításban való részvétel feltételei a kamaránál megtekinthetők.

— **A szerajevói postatakarékpénztár.** A temesvári kereskedelmi és iparkamara értesíti a érdekelteket, hogy a bosznia hercegovinai postatakarékpénztár folyó hó 17 én megkezdte működését. Az intézet ügymenetére vonatkozó határozatok a kamara titkári hivatalában megtekinthetők.

Sport.

× **Labdarugómérkőzés Nagyikindán.** A Szegedi Atlétikai Klub II. csapata vasárnap győzelmet aratott Nagyikindán az ottani Atlétikai Klub ellen. Imponáló, fényes stílusban 7:0 arányban verte ellenfelét. Ez az eredmény a csapat fáradhatatlan összjátékának, különösen a csatársor baloldalának, a Majkó-Hapa pár kiváló játékának javára irandó. Az első félidőben, amikor Nagyikinda még bírja a tempót, 2:0 az eredmény, a második félidőben azonban az edzett szegedi fiúk állandó támadásainak Nagyikinda nem tud ellentállni és ekkor 5 gól esik Kikinda kapujába.

× **Lugosi és törökbecsei labdarugók Zombolyán.** Zombolyán igen élénk sportélet uralkodik. Tegnapelőtt két mérkőzés is folyt le. Az egyik a Zombolyai Sportegylet és a Lugosi Tornaklub között folyt le és 0:6 arányban végződött a Zombolyai Sportegylet javára. A második mérkőzés a Törökbecsei Sportegylet és a Zombolyai Iparosok és Kereskedők Sportegylete között folyt le és 0:3 arányban a zombolyai győzelmével végződött.

Küzdelem a milliókért.

A Csávossy-család háborúsága. — Bárá Csávossy Gyula ügye a torontálmegyei árvaszéknél — Az árvaszék határozata.

— Saját tudósítónktól. —

Nagybecskerek, jul. 19.

Már napok óta a nyilvánosság előtt folyik egy köztiszteltben álló torontáli fő-
uri család háborúsága. A háborúság idősb
Csávossy Gyula báró, illetve a bárónak kö-
zel harmincmilliónyi vagyona körül forog,
amelyet a bárónak két házasságából származó
gyermekei egymástól féltének s arra
törekcsenek, hogy a vagyonban valamelyi-
kük megrövidülést ne szenvedjen. Mivel
pedig az első házasságból származott gyer-
mekek attól tartottak, hogy a közben tőlük
elhidegült édesatyjukat a második házasa-
ságból származott testvéreik ráveszik arra,
hogy őket kitagadják, illetőleg csak a köte-
les részre szorítsa, édesatyjukat hatósági
orvosi bizonyítvány alapján mint magára
és a közre veszedelmes elmebetegét a fő-
városi Niedermann-féle szanatóriumba
szállították, sőt a pestmegyei árvaszékkal
ideiglenes gondnokot is rendeltettek ki.

A második házasságból származó
gyermeknek természetesen édesatyjuk ki-
szabadítására törekcsenek s *Jendrassik*
Ernő és *Schaffer* Károly budapesti orvo-
sokkal konstatáltatva, hogy atyjuk nem
elmebeteg, eljárást indítottak az illetékes
hatóságoknál, hogy Csávossy Gyula bárót
a Niedermann-féle szanatóriumból ki-
bocsássák.

A legutóbbi ideig a pestmegyei árva-
szék járt el az ügyben, tegnap óta azonban
Csávossy Gyula báró ügye

a torontálvármegyei árvaszéknél
van.

A torontálvármegyei árvaszék az ille-
téktelenül eljáró pestmegyei árvaszék ha-
tározatát nem vette tudomásul s hatályon
kivül helyezte azt az intézkedését, amellyel
Csávossy Béla bárót Csávossy Gyula báró
gondnokává rendelt ki, hanem ehelyett a
maga részéről dr. *Végh* Lajos nagybecske-
reki ügyvédet és városi ügyészt rendelt
ki Csávossy Gyula báró ideiglenes gondno-
kánál s egyben a rengeteg vagyon biztosí-
tása és leltározása végett bizottságot küld-
ött ki.

A bizottság tagjai: *Bogcha* Márton
árvaszéki ülnök, *Krumenacker* Ferenc
számtanácsos és dr. *Végh* Lajos gondnok
még tegnap reggel kimentek Bobdára, ahol
a biztosító intézkedéseket megtették s egy-
ben a leltározáshoz is hozzáfogtak.

Még azonban a tegnapi nap folyamán
Csávossy Gyula bárónak második házasa-
ságból származó gyermekei, nevezetesen
özv. *Rajasics* Györgyné bárónő, *Csávossy*
Elemér báró és *Csávossy* Endre báró
ügyvédjük útján

**panaszszal fordultak a belügy-
miniszterhez**

atyjuk internálása miatt s egyben a toron-
tálvármegyei árvaszékhez sürgős bead-
ványt intéztek a leltározás azonnali felfüg-
gesztése végett.

A panaszra a belügyminiszter utasi-
totta a vármegyei árvaszéket, hogy az ügy-
ben járjon el. Az árvaszék ma délelőtt tár-
gyalta az ügyet s kimondotta

határozatát.

A határozat szerint az árvaszék Csá-
vossy Gyula bárónak a szanatóriumból
való kibocsátására irányuló kérelmet el-
utasította, mert ez hatásköréhez nem tar-
tozik. A leltározás felfüggesztésére vonat-
kozó kérelmet az árvaszék szintén nem tel-
jesítette, mert az törvénybe ütközik, annyit
azonban hajlandó megtenni, hogy a pénz-
és irászkönyvek tartalmát, amelyeket dr.
Végh Lajos gondnok tegnap lepecsételte,
s a szekrények kulcsait magához vette,
csak a leltározás végén fogja felbontani.

Dr. *Végh* Lajos gondnok különben ma
este Budapestre utazik, hogy gondnokolt-
jával a szanatóriumban személyi ügyeire
nézve érintkezésbe lépjen.

Itt egyuttal megemlítjük, hogy Csá-
vossy Gyula báró első házasságából származó
gyermekei ügyvédjük, dr. *Polonyi*
Dezső útján a nagyikindai törvényszék-
hez beadványt intéztek, amelyben Csá-
vossy Gyula báró vagyonára a zárlat el-
rendelését kérik.

TÁVIRATOK.

Csak névszerint szavaznak.

**A képviselőház ülése. — Ma sem volt
véderővita. — Névszerinti szavazások.**

Budapest, július 19. (A „Torontál“
ered. távirata.) Az ellenzék csak
nem tér magához. Ma is folytatta a
technikai obstrukciót s névszerinti sza-
vazásokkal, napirend előtti felszólalással
töltötte el az időt. Mivel pedig ma nem
igen kínálkozott a legcsekélyebb eset
sem arra, hogy azt a technikázásra föl-
használják, sőt munkapárti szabadság
kéresek sem voltak, hát azt a trükköt
eszelték ki, hogy ellenzéki képviselőkkel
kérték szabadságot s az ő kérésüket
obstruálták meg. Négy Justh-párti kép-
viselő kért szabadságot s így e fölött
szavaztatták az obstrukció lovagjai névszerint
a Házát, ami eltartott közel egy
óráig. Azután következett egy napirend
előtti felszólalás, majd pedig, mivel in-
terpellációs nap van, egy interpelláció
s ezzel azután az egész ülés eltelt
megint anélkül, hogy a véderővita sor
kerülhetett volna. Egyebekben a mi-
niszterelnök hétfőn kihallgatásra megy
a királyhoz, hogy jelentést tegyen neki
a parlamenti helyzetről s lehet, hogy ez
jelent valamit az obstrukciónak is.

A mai ülésen *Kabos* Ferenc el-
nökölt s miután délelőtt 10 órakor meg-
nyitja az ülést, jelenti, hogy négy kép-
viselő szabadságot kér a Háztól. Ezek-
ről a kérdésekről csakhamar kiderül,
hogy olyan

obstrukciós szabadságkérvények.

Szabadságot kérnek ugyanis *Bathány*
Pál gróf, *Eitner* Zsigmond,
Vertán Endre és *Lovász* Márton
Justh-párti képviselők. Persze amint az
elnök kéréseit bejelenti, rögtön fölzug
az obstrukciós tábor:

— Nem adjuk meg! Szavazzunk!
Névszerinti szavazást kérünk!

Justh Gyula külön is föl szólal s
ismételten kijelenti, hogy amíg nem
kapnak elégtételt, addig nem lesz tár-
gyalás. Mindegyik kérvényre kéri a névszerinti
szavazás elrendelését.

Ezt nem lehetett elkerülni, tehát
mindegyik kérvény fölött *külön-külön*
névszerint szavaznak, ami eltartott közel
délután egy óráig.

Mikor ezzel készen voltak, akkor
következett

a napirend előtti felszólalás.

Egri Béla a napirend előtti fel-
szólaló s megint *Tisza* Kálmán grófnak
Árpád községben tett nyilatkozatával
hozakodik elő s azt feszegeti jó ideig,
amíg tudniillik az interpellációs idő el
nem következik, kijelentvén végül ismét
azt, hogy addig nem lesz tárgyalás,
amíg az ellenzék elégtételt nem kap.

Utána fél két óraker

az albán kérdéstről

interpellál *Ivanka* Imre s ezzel az
ülés véget ér anélkül, hogy a véderő-
vita sor kerülhetett volna.

A miniszterelnök a királynál.

Budapest, július 19. (A „Torontál“
eredeti távirata.) *Khuen-Héderváry* Ká-
roly miniszterelnök hétfőn *Ischlbe* utazik
a királyhoz magánkihallgatásra, amelyen
jelentést tesz az uralkodónak a parlamenti
helyzetről.

Belépés a munkapártba.

Budapest, július 19. (A „Torontál“
eredeti távirata.) *Okolicsányi* László pár-
tonkivüli 48-as függetlenségi képviselő
tegnap belépett a munkapártba.

Képviselő és szerkesztő afférje.

Budapest, július 19. (A „Torontál“
eredeti távirata.) *Désy* Zoltán független-
ségi képviselő, a koalíció államtitkára ma
elégtételt kért *Pályi* Edétől, a „Budapesti
Napló“ szerkesztőjétől, mert azt írta róla,
hogy hazudott.

Magyar aviatikus röplése Bécsből Budapestre.

Budapest, július 19. (A „Torontál“
eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgöny-
zik, *Székely* Mihály mérnök, magyar avia-
tikus ma reggel Bécsújhelyen röplőgépe-
vel fölszállt s Budapestre indult. Székelyt
délután 4 órára várják Budapestre. Utjá-
ról több jelentés eddig nem jött.

Nagy szerencsétlenség egy építésnél.

Budapest, július 19. (A „Torontál“
eredeti távirata.) Ma délelőtt egy épülő
háznál nagy szerencsétlenség történt. Az
Angol-utca 3. szám alatt épülő háznál
ugyanis a második emeletről lezuhant egy
vastraverz, amely a lent álló munkásokra
esett. A vastömeg két munkást agyonütött,
kilencet pedig súlyosan megsebesített. A
szerencsétlenség ügyében megindították a
vizsgálatot.

Tőzsde.

A Lloyd budapesti távirata, július 19.

Buza (júliusra)	21.32—
Buza (augusztusra)	21.84—
Rozs (júliusra)	18.—
Zab (júliusra)	15.66—
Tengeri (júliusra)	14.54—
Tengeri (augusztusra)	14.72—
Tengeri	13.84—

Felelős szerkesztő: *Somfai* János.

Hirdetéseket jutányos árért közöl a „Torontál“

politikai napilap kiadóhivatala, mely lap a legjobb, legolvasottabb napilap Torontálvármegyében.

20057. sz. 1911. Torontálvármegye alispánjától.

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye törvényhatósági bizottsága 2316/1895. kgy. sz. határozatával Deák Ferenc iránt érzett kötelességének megőrkítésére egy ösztöndíjat alapított szegénysorsu torontálvármegyei illetőségű joghallgató segélyezésére.

A segély évi 400 korona, mely fél-éves előzetes részletekben lesz kifizetve a pályázatot elnyerő tanulónak.

Felhívom ennél fogva azokat, akik ezen ösztöndíjat elnyerni óhajtják, hogy ez iránti kérvényüket f. évi augusztus 10-ig hozzám beadni szíveskedjenek.

A kérvényhez csatolandók: a) születési anyakönyvi kivonat; b) érettségi bizonyítvány, esetleg a jogi karon már megkezdett tanulmányt igazoló index; c) saját és szülőknél való anyagi helyzetét kitüntető helyhatósági bizonyítvány.

Nagybecskerek, 1911. évi július 14.

Jankó,
alispán.

733-3.2

Torontálvármegye alispánjától.
17585-1911. szám.**Árlejtési hirdetmény.**

Torontálvármegye tulajdonát képező nagykikindai lovaslaktanya szükségessé vált tatarozási munkálataira árlejtést hirdetek.

Felhívom ennél fogva a vállalkozni szándékozókat, hogy zárt írásbeli ajánlatokat folyó évi augusztus hó 2-ának d. e. fél 11 órájáig nálam adják be. Az elkésett távirati és utóajánlatokat figyelembe nem veszem.

A beérkező zárt írásbeli ajánlatok bizottsági felbontása augusztus hó 2-án d. e. 11 órakor fog hivatalomban megtörténni, amelyen az ajánlattevők vagy igazolt megbízottjaik jelen lehetnek.

Az odaitélés vagy új ajánlat kiírás jogát magamnak fentartom.

Az ajánlattevők kötelesek ajánlati összegük 5 százalékát készpénzben vagy óvadékképes értékpapírosokban a nagybecskereki m. kir. adóhivatalban letenni és letéti nyugtájukat ajánlatukhoz csatolni.

A zárt írásbeli ajánlatokhoz sem értékpapírt, sem készpénzt csatolni nem szabad.

Az árlejtési hirdetmény feltételeivel meg nem egyező ajánlatokat nem veszem figyelembe.

A zárt borítékra a következő fölirást kell alkalmazni:

„Ajánlat az 1911. évi 17585. sz. a. a nagykikindai lovaslaktanya tatarozására kiírt árlejtési hirdetményre.“

A munkálatok Nagyikindán a helyszínen teljesítendőek.

A munkákat az odaitélési határozat, illetve a szerződés megkötésétől számított 8 nap alatt meg kell kezdeni. Az ajánlattevők ajánlataikkal döntésig teljes szavatosságban maradnak.

Amennyiben a munkálatokat elnyert vállalkozó szerződés szerű időn belül a tatarozást meg nem kezdi, fentartom a jogot a vállalkozó terhére és költségére bárki által és bármely összegért azokat fogantatni.

A tatarozási költségvetés naponta d. e. 9-11 óráig Knáb Ádám ur hivatalos helyiségében Nagybecskerek, megyeház első emelet, folyó évi augusztus hó 1-ig bezárólag betekinthető és lemásolható.

A tatarozási összköltség a költségvetés szerint 31.385 koronát tesz ki.

A munkákat elnyert vállalkozó köteles a munkát folyó évi október hó 10-ig befejezni, mert ellenesetben minden napi mulasztás után a szerződésben megállapítandó 100 korona kötbért köteles fizetni.

A költségvetés csak a vállalkozni szándékozók megbízottjai által másolhatók le a hivatalos órák alatt.

Előttöm ösmeretlen vállalkozók kötelesek megbízhatóságukat és szállítóképességüket kereskedelmi és iparkamarai bizonyítvánnyal igazolni.

A munkálatok csak hazai munkásokkal, hazai anyag felhasználása mellett teljesíthetők. Az ez ellen vétő vállalkozó elveszti letéti óvadékát.

A tatarozási munkálatok megosztásá-

nak jogát is fentartom, amennyiben részletajánlatok érkeznének be.

A munkákat a szerződés megkötése után megbízottam azonnal átadja a helyszínen.

A fizetéseket a kereseti kimutatás benyújtása után legkésőbb 8 napon belüli utalványozás útján fogantatosítom.

Részletfizetést is hajlandó vagyok engedélyezni a laktanya gondnok által igazolt kereseti kimutatás alapján.

Az ajánlatoknak fel kell tüntetni az egységárakat egyenként és a végösszeget. Nagybecskerek, 1911. évi július 15-én.

Jankó, alispán.

728-3.2

Fűtő**110 korona**

havi fizetéssel

azonnali belépésre

kerestetik**Városi villamműnél**

(729-2.2)

**Érettségizett
fiatalembert keres
gyakornokul**

helybeli iparvállalat.
Cim a kiadóhivatalban.

636-x-13

Vonatok érkezése és indulása Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1911. évi május hó 1-ső napjától.

ERKEZIK.		óra	perc
Nagybecskereki pályaudvarra.			
Temesvár—Versece—Zombolyáról délelőtt		9:28	
Pancsováról délután		5:15	
Budapest—Szegedről reggel		6:22	
Budapest—Szegedről délután		5:04	
Szegedről délelőtt		9:25	
Budapest—Nagyikindáról este		9:45	
Szécsányból este		6:40	

INDUL.		óra	perc
Nagybecskereki pályaudvarról.			
Pancsovára délelőtt		8:10	
Pancsovára este		7:15	
Szeged—Budapestre délelőtt		10:03	
Szeged—Budapestre este		7:21	
Szegedre délután		1:12	
Nagyikinda—Budapestre reggel		5:10	
Zombolya—Temesvár—Versece délután		4:15	
Temesvár—Versece—Antalfalva—Pancsovára reggel		3:33	
Zombolyára keskenyvágányu vonalon reggel		9:26	
Zombolyára keskenyvágányu vonalon délelőtt		11:55	
Zombolyára keskenyvágányu vonalon délután		5:25	
Módosra délelőtt		11:00	
Szécsányra reggel		6:31	

INDUL.		óra	perc
Nagybecskereki pályaudvarról.			
Pancsovára délelőtt		8:10	
Pancsovára este		7:15	
Szeged—Budapestre délelőtt		10:03	
Szeged—Budapestre este		7:21	
Szegedre délután		1:12	
Nagyikinda—Budapestre reggel		5:10	
Zombolya—Temesvár—Versece délután		4:15	
Temesvár—Versece—Antalfalva—Pancsovára reggel		3:33	
Zombolyára keskenyvágányu vonalon reggel		9:26	
Zombolyára keskenyvágányu vonalon délelőtt		11:55	
Zombolyára keskenyvágányu vonalon délután		5:25	
Módosra délelőtt		11:00	
Szécsányra reggel		6:31	

Temesvár—módosi vonalon.		óra	perc
Módosról—Temesvárra délután		2:10	
Temesvárról—Módosig délelőtt		11:00	

Módos—zombolyai vonalon.		óra	perc
Módosról—Zombolyára délután		1:40	
Zombolyáról—Módosra délután		5:30	

Szécsány—versecei vonalon.		óra	perc
Szécsányról—Verseceire minden csütörtök és vasárnapon reggel		5:30	

Benzinraktár**Motorbenzin**

kilója 50 fillér.

Világlítóbenzin(gasolin, ligroin, radiumolaj
nevek alatt forgalomban)
literje 50 fillér.**Foltbenzin**

ruhatisztításra literje 60 fill.

Vasuti szétküldésre vashordók, bádognakánák,
kosárúvegek állandóan készletben.**KOVÁCS SÁNDOR** drogériája
Nagybecskerek.

Telefonszám 43.

Telefonszám 43.

521-(1)12.7

Keresek

azonnali belépésre

fűszerkereskedő-segédet,ki a magyar, német, szerb és román
nyelvet bírja.**Bolyác Milán**Nagybecskerek, Buza-tér.
(731-4.2)**Tizezer korona**készpénz lefizetése mellett
kapható Nagybecskereken
közvetlenül a város mellett
egy**14 holdas szőlő.**A vételár hátralevő része
évi részletekben törleszt-
hető. A szőlőt esetleg két
parcellában is eladják. —Bővebbet e lap kiadóhivatalában.
472-x 22**HÁZ ELADÓ**

a „Népkert“ átellenében

Mária Terézia-u. 2055. szám alatt.

Bővebb felvilágosítás ugyanott.
722-5.4**Hirdetéseket**

jutányos árért közöl a

Torontál

pol. napilap kiadóhivatala.